

48

ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ СПОЖИВНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ШКІРЯНОГО ВЗУТТЯ

Л. В. Мазур, студентка

Т. М. Аргюх, д.т.н., професор

Національний університет харчових технологій

Сьогодні на ринку України доволі широкий асортимент шкіряного взуття різних виробників, різних торгових марок – на будь-який смак споживача. Проте не завжди це взуття зручне у користуванні, стійке у носінні та може бути ремонтпридатним. А це, у першу чергу залежить від властивостей матеріалів шкіряного взуття, технології їх виробництва та оздоблення. Тема роботи актуальна, адже взуття є предметом першої необхідності і належить до найважливіших товарів народного споживання.

Теоретичне дослідження було виконане з використанням загальнонаукових методів таких, як: аналіз, синтез, порівняння, індукція, дедукція, абстрагування.

Товарознавча оцінка взуття не можлива без вивчення його властивостей, визначення одиничних показників якості та проведення необхідних досліджень під час експлуатації. До споживних властивостей шкіряного взуття належать: естетичні, ергономічні, функціональні властивості та надійність. Естетичні властивості взуття характеризуються перш за все, фасоном та моделлю,

оригінальністю, новизною та їх відповідністю сучасному стилю та моді. Суттєвий вплив на естетику взуття чинить вид та якість шкіряного матеріалу для верху, характер обробки лицьової поверхні, його колір; вид і колір матеріалу підошви, який повинен гармоніювати зі всією конструкцією заготовки; виразністю, яскравістю й охайністю нанесення маркування. Ергономічні властивості взуття, насамперед, визначають зручність у користуванні ним. Зручність це – складний комплекс показників, на який впливають внутрішня форма та розмірні характеристики виробу, його маса, жорсткість задника, пружність підноска, які також визначаються властивостями шкіряного матеріалу. Ергономіка поєднує як розмірні показники, так і гігієнічні: волого- і теплозахисні, здатність до вологовіддачі, забруднюваність і чищення. І, насправді, відомий вираз «взула та забула» - дуже яскраво демонструє відчуття людини, де оптимально визначені ергономічні властивості. Взуття не повинне шкодити здоров'ю ніг, що може виникнути у зв'язку з широким використанням полімерних матеріалів, поганим конструюванням копил.

До показників функціональних властивостей відносять показники, що визначають температуру і вологість взуттєвого простору. Взуття, з одного боку, повинне сприяти виходу поту назовні, а з іншого – мати вологозахисні властивості. Для взуття весняно-осіннього і зимового призначення, зокрема юткових чобіт, напівчобіт і черевиків, надзвичайно важливими є волого- і теплозахисні властивості. Під *теплозахисними* властивостями розуміють здатність взуття чинити опір надмірній тепловіддачі від стопи у зовнішнє середовище. Ці властивості також залежать від застосування матеріалів або їх конструкції. Високі теплозахисні властивості характерні для взуття, в якому для вкладних устілок використовують фетр або повсть, для міжпідкладок під деталі для верху – сітчасті матеріали, а для підошов – гуми пористої структури. Матеріали для утеплення взуття, особливо весінньо-осіннього призначення, повинні мати вологозахисні властивості. Пористі гумові підошви, що не поглинають вологу, мають переваги над підошвами зі шкіри. Здатність матеріалів для взуття до газо- і повітрообміну не має великого значення, оскільки вона забезпечується за рахунок конструкції, тобто нещільного прилягання до ноги, наявності перфорації, прорізів.

Надійність взуття полягає в збереженості, довговічності, ремонтпридатності. Для визначення надійності і довговічності окремих елементів взуття розроблено систему нормативних показників, які обумовлюються насамперед, нормами фізико-механічних показників шкіри, які наведено в таблиці.

Таблиця

Норми фізико-механічних показників шкіри для верху взуття

№	Назва показників	ДСТУ				
		2726–94		9705–78	3717–84	185–82
		Для усіх видів, за винятком велюру та нубуку	Велюр, нубук	Лакова	Замша	Юхта
1	2	3	4	5	6	7
1	<i>Границя міцності під час розтягування, 10 МПа не менше ніж:</i>					
	яловиця, бичина, бугай та свинячі шкіри;	1,5	1,4	1,8	-	1,6

1	2	3	4	5	6	7
	шевро;	1,3	-	-		
	інші	1,8	1,4	1,5	1,5	1,7–1,4
2	<i>Напруження під час появи тріщин лицьового шару, 10МПа, не менш ніж:</i>					
	яловиця, бичина, бугай;	1,5	-	1,6	-	1,3–1,5
	шеврет;	1,0	-	-	-	-
	інші	1,3	-	1,4–1,2	-	-
3	<i>Подовження під час напруження 10 МПа %:</i>					
	яловиця, бичина, бугай, шевро, свинячі шкіри;	20–40	25–50	15–28	не > 45	15–30
	інші	15–35	20–40	15–28		
4	<i>Границя міцності під час сферичного розтягування 10 Н, не менше ніж:</i>					
	шевро, шеврет;	25				
	свинячі;	40	35			
	інші	45	40			
5	<i>Границя міцності лицьового шару під час сферичного розтягування 10 МПа, не менше ніж:</i>					
	свинячі;	20				
	інші	30				
6	<i>Меридіональне подовження, %:</i>					
	під час появи тріщини лицьового шару, не менше ніж:	21	-			
	під час прориву шкіри;	35–63	-			
	яловиця, бугай, бичина;	40–80	50–80			
	свинячі;	40–65	50–90			
1	2	3	4	5	6	7
	шевро й шеврет;	40–75	5–80			
	інші	-				
7	<i>Стійкість покриття до багаторазового згинання, бали, не менше ніж:</i>					
		3	-	7000-15000		
8	<i>Стійкість покриття до мокрого тертя, оборти, не менше ніж для шкір</i>					
	З емульсійним покриттям;	60				
	З нітроемульсійним покриттям;	100				
	Липкість лакового покриття, 10 МПа не більше	-		5,5		
9	<i>Масова частка вологи, %</i>	10,0–16,0		8,0–12,0	16,0	10,0–16,0
10	<i>Масова частка оксиду хрому, %, не менше ніж:</i>	3,5		4,3	-	0,9–2,0

Тематичне питання: **ФОРМУВАННЯ І КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ І БЕЗПЕКИ ІННОВАЦІЙНИХ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА НЕПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ**

Тематический вопрос: **ФОРМИРОВАНИЕ И КОНТРОЛЬ КАЧЕСТВА И БЕЗОПАСНОСТИ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОДУКТОВ ПИТАНИЯ И НЕПРОДОВОЛЬСТВЕННЫХ ТОВАРОВ**

1	2	3	4	5	6	7
11	Масова частка речовин, екстрагованих органічними розчинниками, %	3,7–10,0			3,0	7,0–28,0
12	Масова частка золи, % не більше	-	-		8,0–10,0	3,5

Споживні властивості взуття формуються в процесі розробки конструкції і моделі, залежать від точності виконання технологічних операцій, ретельності обробки взуття, у тому числі й маркування. Проте зручність і довговічність взуття залежить насамперед від тих показників властивостей матеріалів, з яких вони виготовлені. Саме вони визначають надійність та зовнішній вигляд взуття. Високі теплозахисні та експлуатаційні властивості шкіряного взуття зумовлюють його успіх. Перевагою шкіряного взуття є також його довговічність. Шкіряне взуття майже не підвладне мінливому впливу моди і часу.

Список літератури

1. Байдакова Л. І. Товарознавство. Непродовольчі товари: взуттєві і хутрянні вироби: підручник. / Л. І. Байдакова. – К. : Вища шк., 2007. – 183 с.